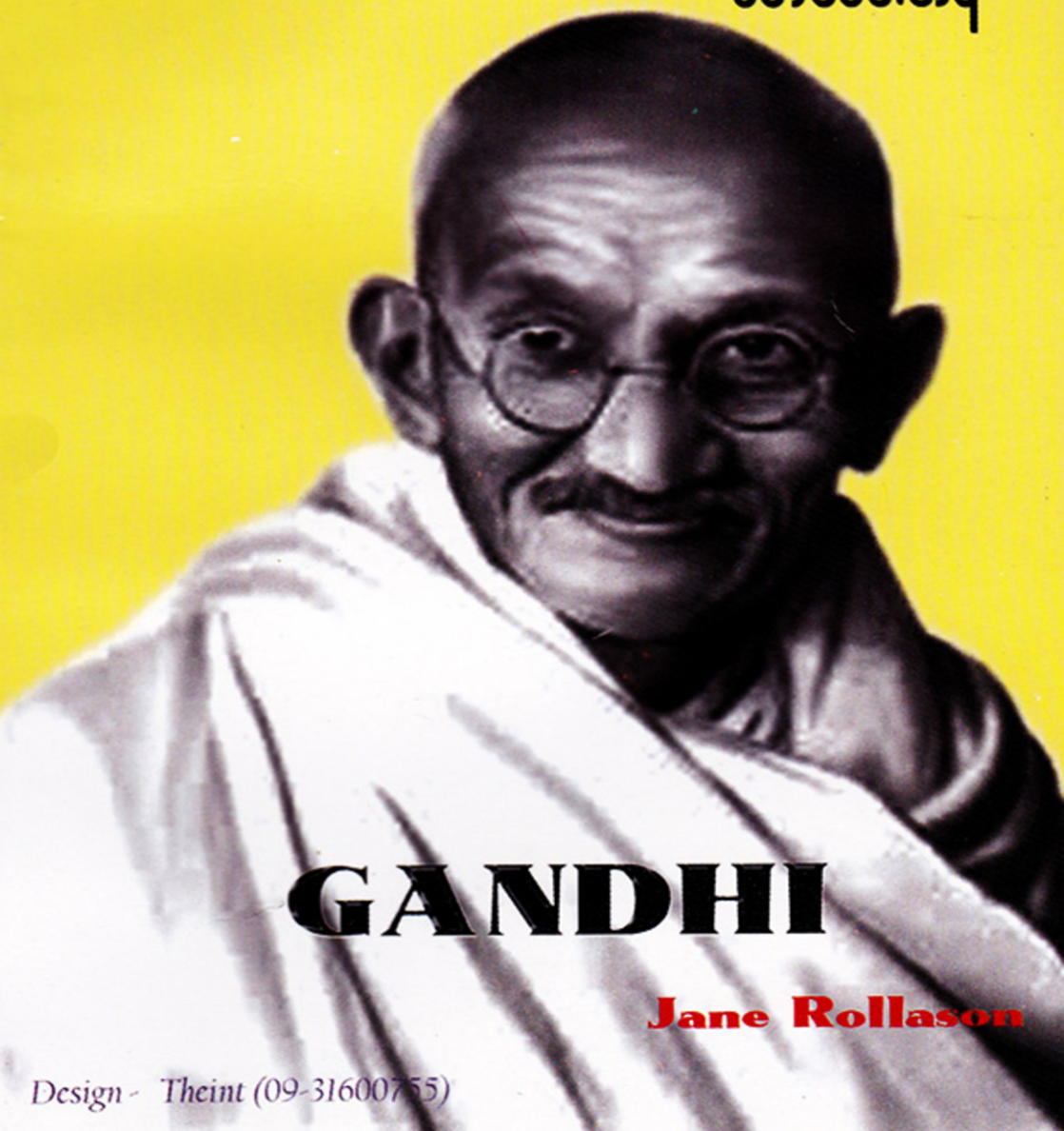

အင်္ဂလိပ် - မြန်မာ

၈၁၁

မောင်မင်းဟန်

GANDHI

Jane Rollason

Design - Theint (09-31600755)

Introduction

Gandhi looked at the ocean and walked onto the beach. He took some salt in his hand and showed it to the people. "I am breaking the law," he said.

Gandhi was ordinary boy from an ordinary Hindu family in India . He married and had children. He studied law at collage in England. But he was not an ordinary man.

His first job took him to South Africa. Here life was hard for Indians

နိဒါန်း

ဂန္ဓီဟာသမုဒ္ဒရာကြီးကို ကြည့်လိုက်ပြီး ကမ်းခြေ ဘက်ကို လမ်းလျှောက်သွားလိုက်ပါတယ်။ သူဟာ ဆားတစ်ချို့ကို သူ့လက်နဲ့ ယူလိုက်ပြီး လူတွေကို ပြလိုက် တယ်။ ပြီးတော့သူက "ကျုပ်တော့ ဥပဒေကို ချိုးဖောက် နေပြီ"လို့ ပြောလိုက်ပါတယ်။

ဂန္ဓီဟာသာမန် ဟိန္ဒူမိသားစုကနေ ဆင်းသက် လာတဲ့ သာမန် ကောင်လေးတစ်ယောက်ပါပဲ။ သူဟာ အိမ်ထောင်ပြုတယ်။ ကလေးတွေလည်း ရှိပါတယ်။ သူဟာအင်္ဂလန်နိုင်ငံ ကောလိပ်ကနေ ဥပဒေပ

ညာကို သင်ယူခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့လည်း သူဟာ သာမန်လူ တစ်ယောက်
တော့ မဟုတ်ခဲ့ပါဘူး။ သူ့ရဲ့ ပထမဦးဆုံးအလုပ်က တောင်အာဖရိကမှာ
ပါ။ အဲဒီမှာ အိန္ဒိယလူမျိုးတွေရဲ့ ဘဝဟာ ခက်ခဲကြမ်းတမ်းလွန်း ပါတ
ယ်။

They were not Christians and they were not white. A policema
n threw Gandhi off a train because of his color. This changed him.
He started to fight for the rights of Indians

When Gandhi left India in 1893, he wore European clothes. He
came back to India in 1915 in simple, white Indian clothes. This w
as a different man---a man with ideas and new ways of protest.

In India, Gandhi started to fight for independence from Britain.
It took more than thirty years. He wanted to change India's rulers.
But he also wanted to change Indians. He showed them a simple,
holy way of life.

သူတို့ တတွေဟာ ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင်တွေလည်း မဟုတ် ကြဘူး။
ပြီးတော့ သူတို့ ဟာ လူဖြူတွေလည်း မဟုတ်ကြဘူး။ ရဲ့ တစ်ယောက်က
ဂန္တီကို ရထားပေါ်ကနေ ပစ်ချဘူးတယ်။ ဘာ ကြောင့် လဲဆိုတော့ သူ့ရဲ့
အသားအရောင်ကြောင့် ပါ။ ဒီအဖြစ် အပျက်ကပဲ သူ့ကို ပြောင်းလဲသွား
စေတာပါ။ အဲဒီကစပြီး သူဟာ အိန္ဒိယလူမျိုးတို့ ရဲ့ အခွင့်အရေးနဲ့ ပတ်
သက်ပြီး တိုက်ပွဲဝင်တော့ တာပေါ့။

၁၈၉၃ခုနှစ် ဂန္တီ အိန္ဒိယနိုင်ငံက စထွက်သွားတုန်းက ဥရောပဝတ်စုံ
ကို ဂုဏ်ယူခံညားစွာဝတ်ဆင်ယင်းနဲ့ ပေါ့။ ၁၉၁၅ ခုနှစ် အိန္ဒိယကို ပြန်
အလာမှာ တော့ ရိုးရှင်းလှတဲ့ အဖြူရောင် အိန္ဒိယ တိုင်းရင်းသားဝတ်စုံ

ဆင်မြန်းပြီး ပြန်လာပါတယ်။ ဒါဟာ ဖြင့် သူဟာအရင်ကနဲ့ မတူ ကွဲပြား
ခြားနားသွားတဲ့ လူတစ်ယောက် ဖြစ်တယ်ဆိုတာ ဖော်ပြနေတယ်။ သူ
ဟာ ဆန့်ကျင်ကန့်ကွက်မှု အကြံအစည် နည်းလမ်းအသစ်တွေနဲ့ ပြည့်ဝ
နေသော လူသား တစ်ဦး ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။

ဂန္တီဟာ အိန္ဒိယနိုင်ငံ ဗြိတိသျှတို့ ထံမှ လွတ်လပ်ရေး ရရှိဖို့ စတင်တို
က်ပွဲဝင်ပါတော့တယ်။ အဲဒီလိုကြိုးပမ်းမှုဟာ အနှစ်(၃၀) လောက် ကြာ
ခဲ့ပါတယ်။ သူအိန္ဒိယနိုင်ငံရဲ့ အုပ်ချုပ်သူတွေကို ပြောင်းလဲပစ်လိုတယ်။
ဒါအပြင် သူဟာ အိန္ဒိယ နိုင်ငံသားတွေကို လည်း ပဲ ပြောင်းလဲချင်ပါတ
ယ်။ သူဟာ နိုင်ငံသားတွေကို ရိုးရှင်းပြီး မြင့်မြတ်လှတဲ့ ဘဝနေနည်းကို
ပြသခဲ့ပါတယ်။

When an angry Hindu shot Gandhi, for a minute a light went o
ut in the wold. “But,” said Jawaharlal Nehru, the first leader of fre
e India, “in a thousand years, people will see that light . . . It is the
light of truth.”

Mahatma Gandhi is famous everywhere in the world. He died in
1984, but everybody knows his name. He was an Indian leader, bu
t he was also a world leader. He showed the world nonviolent pro
test. People in many countries follow his ideas today.

ဂန္တီကို ဒေါသထွက်နေသော ဟိန္ဒူဘာသာဝင်တစ် ယောက်က Jawa
သေနတ်နဲ့ ပစ်သတ်လိုက်တဲ့ အခါမှာ တော့ ကမ္ဘာကြီးရဲ့ အလင်းရောင်
တစ်ခုဟာ တစ်မိနစ်အတွင်း မှာ ပဲ ပျောက်ကွယ်သွားပါတော့တယ်။ ဒါ
ပေမဲ့ အိန္ဒိယနိုင်ငံ လွတ်လပ်ပြီး ပထမဦးဆုံး ခေါင်းဆောင် ဖြစ်လာသူ
ဂျာဝါ ဟာလာနေရူးကတော့ "နှစ်ထောင်ချီကြာတဲ့ အထိ လူသား တွေ

ဟာ ဒီအလင်းရောင်ကို မြင်တွေ့နေဦးမှာ ပါ... ဒါဟာ မှန်ကန်တဲ့ သစ္စာ တရားရဲ့ အလင်းရောင်ပါပဲ"လို့ ပြောသွားပါ တယ်။

မဟတ္တမဂန္ဓီကို ကမ္ဘာ့နေရာတိုင်းမှာ မသိသူမရှိ လောက်အောင် ကျော်ကြားလှပါတယ်။ သူဟာ ၁၉၄၈ ခုနှစ် မှာ သေဆုံးသွားခဲ့ပါပြီ ဒါ ပေမဲ့လည်း လူတိုင်းလိုလိုဟာ သူ့ နာမည်ကို သိနေကြပါတယ်။ သူဟာ အိန္ဒိယနိုင်ငံရဲ့ ခေါင်း ဆောင်တစ်ယောက်ဖြစ်သလို သူဟာ ကမ္ဘာကြီးရဲ့ ခေါင်းဆောင် လည်း ဖြစ်ပါတယ်။ သူဟာ ကမ္ဘာကြီးကို အကြမ်းမဖက် ဆန့်ကျင်ဆန္ဒပြတဲ့ နည်းလမ်းကို ပြသသွားခဲ့ပါတယ်။ ဒီကနေ့ ခေတ်မှာ တော့ တိုင်းပြည်အတော်များများက လူတွေဟာ သူရဲ့ အတွေးအခေါ်အ တိုင်း လိုက်ပါနေကြပါပြီ။

*

Chapter 1

An Ordinary Boy (1869-1881)

Mohandes Karamchand Gandhi was born in 1869 in Porbandar , in the west of India. His family were Hindus. Most Indians are Hindu, and Gandhi came from an ordinary Hindu home. They weren't a poor family and he went to school. He read books and he played in the streets with his friends. He hated sports at school, but he enjoyed long walks.

အခန်း(၁)

သူလို ကိုလူကောင်းလေးတစ်ယောက်

(၁၈၆၉ - ၁၈၈၁)

မိုဟန်ဒ်ဒီကီကာရမ်ချန်ဂန္ဓီကို ၁၈၆၉ခုနှစ် အိန္ဒိယနိုင်ငံ အနောက်

ပိုင်း ပိုဘန်ဒါမြို့မှာ မွေးဖွားခဲ့ပါတယ်။ သူ့ မိသားစုဟာ ဟိန္ဒူဘာသာဝင်
တွေဖြစ်ကြပါတယ်။ အိန္ဒိယ နိုင်ငံသားအများ စုဟာ ဟိန္ဒူဘာသာဝင်
တွေ ဖြစ်ကြ ပါတယ်။ ဂန္ဓီဟာလည်း သာမန်ဟိန္ဒူဘာသာဝင်မိသားစု
အိမ်ကနေ ဆင်းသက်လာသူတစ်ယောက် ဖြစ်ပါတယ်။ သူတို့ ဟာ ဆင်း
ရဲတဲ့ မိသားစုတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ သူလည်း ကျောင်းတက်ခဲ့ပါတယ်။
စာအုပ်များ စွာကိုလည်း ဖတ် တယ်။ သူငယ်ချင်းတွေနဲ့ လည်း လမ်းထဲ
မှာ ဆော့ကစား တတ်ပါတယ်။ ကျောင်းမှာ အားကစားလုပ်ခြင်းကို
တော့ သူမုန်းတယ်။ ဒါပေမဲ့ ခရီးရှည် လမ်းလျှောက်ခြင်းကိုတော့ နှစ်သ
က်ပါတယ်။

“I made mistakes when I was young,” Gandhi wrote later. One
day he took some money from his older brother’s room. He felt bad
about that.

Another time, he didn’t listen to his mother. “Hindus never eat
meat or fish. They never kill animals,” she always told him. But his
friend had different ideas. He told Gandhi, “The British are strong
because they eat meat. They rule India because they are strong.”
So Gandhi ate meat, but he didn’t tell his mother.

He lived an ordinary life and he made ordinary mistakes. But he
wasn’t an ordinary man. He was a Mahatma, a “Great Soul,” and
a leader of his people.

"ကျုပ်ငယ်ငယ်တုန်းက အမှားတွေလုပ်ခဲ့မိတယ်"လို့ နောက်ပိုင်းမှ
ဂန္ဓီက ရေးသားခဲ့ပါတယ်။ တစ်နေ့မှာ သူဟာ အကိုဖြစ်သူအခန်းထဲက
နေ ငွေအချို့ယူမိပါတယ်။ ဒါနဲ့ ပတ်သက် ပြီး ဆိုးဝါးတဲ့ ခံစားချက်များ

ကို သူ ခံစားရပါတယ်။

နောက်တစ်ကြိမ်ကတော့ သူ့မိခင်ရဲ့ စကားကို နားမထောင် ခြင်းပါပဲ။ မိခင်ဖြစ်သူက သူ့ကို "ဟိန္ဒူဆိုတာ ဘယ်တော့မှ သားနဲ့ ငါးမစားဘူး။ ဟိန္ဒူတွေဟာ ဘယ်သောအခါမှ သူတပါးအသက်ကို မသတ်ဘူး"လို့ အမြဲဆုံးမလေ့ရှိတယ်။ ဒါပေမဲ့လည်း သူ့မိတ်ဆွေ ရဲ့ အတွေးကတစ်မျိုး။ သူကဂန္ဓီကို ပြောတယ်။ ဗြိတိသျှ (အင်္ဂလိပ်) တွေဟာ သန်မာထွားကျိုင်းကြတယ်၊ ဘာကြောင့် လဲဆိုတော့ သူတို့က အသားစားလို့ ကွ။ သူတို့ တွေ အိန္ဒိယကို အုပ်ချုပ်နိုင်တယ်၊ ဘာကြောင့် လဲဆိုတော့ သူတို့ ခွန်အားကြီးမားလို့ ကွ။" ဒါနဲ့ ပဲ ဂန္ဓီ လည်း အသားစားတယ်။ ဒါပေမဲ့သူ့မိခင်ကိုတော့ ပြောမပြခဲ့ပါဘူး။

သူဟာ သူလိုငါလိုဘဝမျိုးမှာ ရှင်သန်ခဲ့ပြီး သူလိုငါလို မှားလေ့ရှိတဲ့ သာမန်အမှားတွေကို ကျူးလွန်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ သူဟာ အမှန်တကယ်တော့ သာမန်လူတစ်ယောက် မဟုတ်ခဲ့ပါဘူး။ သူဟာ သူတော်စင်တစ်ယောက်(မဟတ္တမ) ပြီးတော့ သူ့လူမျိုးရဲ့ ခေါင်းဆောင်လည်း ဖြစ်ပါတယ်။

When Gandhi was born, Britain was a strong country. It ruled India. How did this happen?

1497 The first Europeans arrived in India by ship. They were Portuguese. The Dutch, British, and French followed. At this time, India wasn't one country--- it had many different leaders.

1600 The British started the East India Company. They wanted to buy things from India. They gave money to some leaders and killed other leaders. They fought the Dutch and French in India, too.

1757 An Indian ruler, Siraj-ud-Daula, fought the British. The French helped him, but the British won.

၈နှစ်မှူးဖွားတဲ့ ခေတ်မှာ ဗြိတိန်(အင်္ဂလန်နိုင်ငံ) ဟာ အလွန် ကို အင်းအားတောင့်တင်းနေသော နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံပါ။ အိန္ဒိယ ကိုလည်း သိမ်းပိုက်အုပ်ချုပ်ထားတယ်။ ဒါက ဘယ်လိုဖြစ်နေတာလဲ။

၁၄၉၇ ခုနှစ်မှာ ပထမဦးဆုံး ဥရောပတိုက်သားတွေ အိန္ဒိယကို သင်္ဘောနဲ့ ရောက်လာကြတယ်။ သူတို့ ဟာ ပေါ်တူဂီ တွေ ဖြစ်ကြပါတယ်။ ဒက်(ချ်)၊ ဗြိတိသျှ၊ ပြင်သစ်တို့ နောက်က ပါလာပါတယ်။

အဲဒီခေတ်အခါက အိန္ဒိယဟာ စုစုစည်းစည်းနဲ့ တစ်နိုင်ငံ ထဲ မဟုတ်ဘူး ။ ခေါင်းဆောင်တွေအများကြီးနဲ့ အကွဲကွဲအပြားပြား ဖြစ်နေချိန်ပေါ့ ။

၁၆၀၀ပြည့်နှစ်ရောက်တော့ ဗြိတိသျှတွေက အရှေ့အိန္ဒိယ ကုမ္ပဏီကို စတင်တည်ထောင်ပါတယ်။ သူတို့ က အိန္ဒိယနိုင်ငံထွက် ပစ္စည်းတွေကို ဝယ်ချင်တယ်လေ။ သူတို့ က ခေါင်းဆောင်တစ်ချို့ ကိုတော့ ငွေကြေးတွေပေးပြီး ပူးပေါင်းတယ်။ တချို့သော ခေါင်းဆောင်တွေကိုတော့ သုတ်သင်ရှင်းလင်း သတ်ဖြတ်ပစ်ကြ ပါတယ်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံကနေ ပြင်သစ်နဲ့ ဒက်ချ်တွေကိုလည်း ပဲ တိုက် ထုတ်ပစ်လိုက်ကြပါတယ်။

၁၇၅၇ ခုနှစ်မှာ အိန္ဒိယခေါင်းဆောင်တစ်ယောက်ဖြစ်သူ ဆာရဂျေ-ဒု-ဒလက်-ကဗြိတိသျှကို တော်လှန်တိုက်ခိုက် ပါတယ်။ သူ့ကိုပြင်သစ်က အားပေးကူညီပါတယ်။ ဒါပေမဲ့လည်း ဗြိတိသျှ တွေကပဲ အနိုင်ရရှိသွားပါတယ်။

1818 The East India Company ruled most of India. Clothes, sugar, and other things went from India to Britain by ship.

1857 Indians Fought the British everywhere in India. The British won, but they closed the East India Company. There was now a British ruler in India. He had 70,000 British soldiers and 160,000 Indian soldiers.

1899 By this time India, Canada, Australia, Hong Kong, Singapore, Jamaica, South Africa, and other places in Africa were all in the British Empire. The British bought and sold things. They made a lot of money from their empire.

1900 Many British people were born and died in India. It was their home. But they didn't live with Indians---they ruled them.

၁၈၁၈ ခုနှစ် အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီဟာ အိန္ဒိယနိုင်ငံရဲ့ အများစုနယ်မြေဒေသတွေကို စိုးမိုးအုပ်ချုပ်နေပါပြီ။ အဝတ်အစား၊ သကြားနဲ့ တခြားပစ္စည်းတွေလည်း အိန္ဒိယကနေ ဗြိတိန်ကို သင်္ဘောနဲ့ ပါသွားတော့တာပေါ့။

၁၈၅၇ ခုနှစ် - အိန္ဒိယနိုင်ငံသားတွေဟာ ဗြိတိသျှတွေကို အိန္ဒိယနိုင်ငံတစ်ဝှမ်းလုံးမှာ ဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြပါတယ်။ ဗြိတိသျှတို့ အနိုင်ရရှိခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ သူတို့ အရှေ့အိန္ဒိယ ကုမ္ပဏီကို ပိတ်လိုက်ကြပါတယ်။ အခုဆိုရင်ဗြိတိသျှ အုပ်ချုပ်သူ က အိန္ဒိယနိုင်ငံကိုအုပ်ချုပ်နေပါပြီ။ သူ့မှာ ဗြိတိသျှစစ်သား (၇) သောင်းနှင့် အိန္ဒိယစစ်သား (၁)သိန်း (၆) သောင်း ရှိပါတယ်။

၁၈၉၉ ခုနှစ် - ဒီအချိန်ကာလဟာဖြင့် အိန္ဒိယ၊ ကနေဒါ၊ ဩစတေးလျ၊ ဟောင်ကောင်၊ စင်္ကာပူ၊ ဂျမေကာ၊ တောင်အာဖရိက နှင့် အာဖရိကရဲ့ တခြားသော နေရာတွေဟာ ဗြိတိသျှအင်ပါယာ ကြီးအတွင်း ကျရော

က်နေပါပြီ။ ဗြိတိသျှတွေဟာ ပစ္စည်းတွေ ရောင်းဝယ်၊ ပြုလုပ်ကြတယ်။ သူတို့ တတွေဟာ သူတို့ ရဲ့ နယ်မြေ အင်ပါယာကနေ ငွေကြေးအမြောက်အများကို ဂုတ်သွေးစုပ် အမြတ်ထုတ်နိုင်ခဲ့ကြပါတယ်။

၁၉၀၀ ခုနှစ် - ဗြိတိသျှလူမျိုးအတော်များများ ဟာ အိန္ဒိယ မြေပေါ်မှာ မွေးဖွားလာကြတယ်။ သေသူတွေလည်း သေဆုံးသွားကြ ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့သူတို့ တွေဟာ အိန္ဒိယလူမျိုးတွေနဲ့ အတူနေထိုင် ခဲ့ကြခြင်းတော့ မဟုတ်ပါ- သူတို့ တွေက အုပ်ချုပ်သူတွေပေါ့။

Some richer Indians went to Britain. They studied there. Poorer Indians went to other places in the Empire and worked there.

အိန္ဒိယ လူမျိုးထဲက ချမ်းသာသူတစ်ချို့က ဗြိတိန်၊ (အင်္ဂလန် နိုင်ငံ) ကို သွားကြပါတယ်။ အဲဒီမှာ ပညာတွေသင်ကြားကြတယ်။ အိန္ဒိယ နိုင်ငံသား ဆင်းရဲသားတွေကတော့ ဗြိတိသျှအင်ပါယာ နိုင်ငံတွေ မှာ ပဲ

သွား လာပြီး အလုပ်, လုပ်ကြရပါတယ်။

